

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

I. C. Kogii

26 квітня 2024 р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту з іноземної мови під час вступу на навчання
для здобуття ступеня доктор філософії

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Метою вступних випробувань є оцінювання підготовленості вступника для здобуття ступеня доктор філософії, визначення рівня сформованості іншомовних компетенцій з різних видів мовленнєвої діяльності з метою їх використання для отримання вищого рівня освіти.

1.2 Підготовка і складання вступного випробування з іноземної мови здійснюється згідно з розкладом, затвердженим ректором СумДУ.

1.3 Робота предметної комісії проводиться у встановлені терміни.

1.4 До складання вступних випробувань допускаються особи, які мають диплом про вищу освіту (спеціаліст або магістр).

1.5 Складання вступного випробування з іноземної мови здійснюється у формі **письмового тестування**. У разі сумніву щодо розуміння сформульованих у білеті інструкцій вступник має право звернутися за поясненнями до членів комісії.

1.6 Час виконання тесту складає **80 хвилин**.

1.7 Протягом вступних випробувань вступники не мають права користуватися засобами зв'язку, пристроями зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації або друкованими чи рукописними матеріалами, що не передбачені процедурою тестування. У такому випадку робота вступника буде анульована.

1.8 Завдання вступного випробування з іноземної мови базуються на загальноєвропейських вимогах та критеріях, встановлених для рівнів володіння мовою B2 та B2+ (незалежний користувач), які вважаються мінімально прийнятними для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» згідно з Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти. Завдання вступного випробування є дійсними для вступу в аспірантуру на всі спеціальності.

1.9 Зміст завдань для контролю рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності є уніфікованим за видами і формами, враховує особливості **англійської, німецької, французької** мов, подається на автентичних зразках літературного мовлення, прийнятого у Великій Британії / США, Німеччині, Франції відповідно.

1.10 Об'єктами контролю є читання як вид мовленнєвої діяльності, лексичний і граматичний аспекти іншомовної комунікації (використання мови).

1.11 Уміння вступників перевіряються за допомогою закритих завдань (альтернативного та множинного вибору, завдань на зіставлення).

2 ТИПОВІ ПИТАННЯ З РОЗДІЛІВ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

2.1 Перелік програмних питань до вступного іспиту з англійської мови

Морфологія

Іменник. Вживання іменників у однині та у множині. Використання іменників у ролі прикметників. Присвійний відмінок.

Артикль. Основні випадки вживання означених і неозначених артиклів. Нульовий артикль. Артикль з власними назвами.

Прикметник. Вживання прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Займенник. Види займенників. Вживання займенників.

Дієслово. Видо-часові форми дієслова в активному та пасивному стані. Умовні речення (0, I, II, III типів). Наказовий спосіб дієслів. Правильні та неправильні дієслова. Безособові форми дієслова та їх конструкції. Модальні дієслова. Participle I, Participle II.

Фразові дієслова з: get, be, look, keep, go, come, take, run, turn, call, break, give, put, make, clear, cut, fall, hold, let, hand. Структура to be going to do smth.

Прислівник. Вживання ступенів порівняння прислівників. Прислівники місця і часу. Основні прислівникові звороти. Quantifiers/Intensifiers (quite, a bit, etc.)

Числівник. Кількісні та порядкові числівники.

Прийменник. Види прийменників. Вживання прийменників.

Частка. Особливості вживання to з дієсловами.

Сполучники. Вживання сполучників сурядності та підрядності.

Синтаксис

Структура різних типів речень (стверджувальні, заперечні, питальні). Прості речення. Складні речення (складносурядні і складнопідрядні). Пряма і непряма мова. Узгодження дієслівних часів у складнопідрядних реченнях.

Словотворення

Слова, утворені від відомих коренів за допомогою суфіксів іменників, прикметників, прислівників і дієслів; префіксів прикметників і дієслів.

2.2 Перелік програмних питань до вступного іспиту з німецької мови

Морфологія

Артикль. Означений артикль. Неозначений артикль. Нульовий артикль.

Іменник. Рід іменників. Однина і множина іменників. Сильна, слабка, жіноча відміна іменників.

Прикметник. Сильна, слабка, мішана відміна прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Прислівник. Прислівники місця, часу, причини й мети, модальні, займенникові прислівники. Ступені порівняння прислівників.

Займенники. Особові, присвійні, вказівні, питальні, відносні, неозначені займенники. Взаємний, безособовий займенник.

Числівник. Кількісні і порядкові числівники.

Прийменник. Прийменники, що керують родовим відмінком. Прийменники, що керують давальним відмінком. Прийменники, що керують знахідним відмінком. Прийменники, що керують давальним і знахідним відмінком.

Дієслово. Сильні, слабкі, неправильні дієслова. Модальні дієслова. Зворотні дієслова.

Утворення і вживання часових форм дієслів: Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum I.

Пасивний стан дієслова: Passiv.

Наказовий спосіб дієслів.

Неозначена форма (Infinitiv) з часткою zu і без неї. Інфінітивні звороти um ... zu, (an)statt ... zu, ohne ... zu.

Дієприкметники: Partizip I, Partizip II.

Синтаксис

Речення. Розповідне, питальне, спонукальне речення. Члени речення. Прямий і зворотний порядок слів.

Складносурядне речення зі сполучниками сурядності, які не впливають на порядок слів: und, aber, oder, denn, sondern, та сполучниками і сполучниками-прислівниками, які можуть впливати на порядок слів: darum, trotzdem, dann, deshalb.

Складнопідрядне речення.

Словотворення

Типові суфікси іменників чоловічого, жіночого, середнього роду.

2.3 Перелік програмних питань до вступного іспиту з французької мови

Морфологія

Дієслово. Часові форми (Présent, Imparfait, Futur Simple, Passé Composé, Plusque Parfait, Passé Simple): випадки вживання; прислівники та прислівникові сполучення часу(вживання з основними часовими формами французького дієслова); узгодження часів у непрямій мові; пасивний стан (Forme Passive).

Іменники. Утворення множини.

Займенники. Особові, присвійні, зворотні, неозначені, вказівні.

Прикметники. Ступені порівняння прикметників; вживання порівняльних конструкцій.

Прислівники. Прислівники місця, способу дії, часу, міри та ступеня; ступені порівняння прислівників.

Прийменники. Прийменники часу, місця, напряму, вживання прийменників з дієсловами, прикметниками та іменниками.

Сполучники.

Синтаксис

Речення. Порядок слів у розповідному реченні; форми утворення ствердження, заперечення, питання; питальні слова, короткі відповіді; дійсний спосіб (Indicatif), наказовий спосіб (Impératif), умовний спосіб (Subjonctive) – висловлення припущення у теперішньому, майбутньому та минулому (три типи умовних речень).

Словотворення

Найбільш поширені суфікси та префікси іменників, прикметників та дієслів.

3 СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Тест містить 50 завдань закритої форми та складається з двох частин: одна частина – читання, друга частина – використання мови.

3.1 Читання (зразки завдань в додатках)

Мета – визначити рівень сформованості вмінь вступників читати і розуміти автентичні тексти загально-технічного та науково-популярного змісту у визначений проміжок часу.

У тестах оцінюється рівень розуміння тексту, вміння узагальнювати зміст прочитаного, виокремлювати ключові слова та визначати значення незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами.

Види завдань:

- вибір однієї правильної відповіді з двох або декількох;
- зіставлення заголовків з абзацами;
- заповнення пропусків речень / частин речень у зв'язному тексті за змістом.

Вступники повинні вміти:

- розуміти загальний зміст тексту;
- знаходити детальну інформацію про осіб, факти, події тощо;
- розуміти структуру тексту і розпізнавати зв'язки між його частинами.

3.2 Використання мови (зразки завдань в додатках)

Мета – визначити рівень володіння мовним матеріалом.

У тестах оцінюється рівень володіння лексичним і граматичним матеріалом, уміння аналізувати і зіставляти інформацію, добирати синоніми, фразові дієслова відповідно до контексту, розуміти логічні зв'язки у тексті.

Вид завдань: альтернативний та множинний вибір.

Вступники повинні вміти ідентифікувати та вибрати правильні лексичні одиниці та граматичні конструкції для вживання в мові.

УВАГА!

Типи, послідовність завдань та кількість питань у завданнях частин I та II можуть змінюватись, що не змінює загального обсягу тесту!

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Загальні вимоги

Комісія оцінює письмові відповіді вступника на тестові завдання за 100-200 бальною шкалою. Вступники, які набрали менше 100 балів, отримують оцінку «незадовільно» і до подальшої участі у конкурсному відборі не допускаються. Вступники, які набрали 100 і більше балів, допускаються до участі у конкурсному відборі.

Для отримання позитивної оцінки із вступного випробування вступнику потрібно пройти мінімально-допустимий тестовий поріг на рівні **0,10** або **10%** від загальної кількості тестових балів.

За кожну правильну відповідь на завдання нараховуються тестові бали, за невірну відповідь нараховується 0 балів. Одержані тестові бали за вступне випробування переводяться в 100-200 бальну шкалу (з округленням до цілого, за правилами математичного округлення) за наступним алгоритмом:

$$O = O_{\min} + k \cdot (N - r \cdot T), \text{ де}$$

O	– оцінка із вступного випробування за шкалою 100-200 балів;
O_{\min}	– мінімальна оцінка із вступного випробування за шкалою 100-200 балів, при якій вступник допускається до участі у конкурсному відборі;
k	– коефіцієнт переведення тестових балів в шкалу 100-200 балів, при цьому:
$k = 100 / (T \cdot (1 - r))$
r	– мінімально-допустимий тестовий поріг з точністю до 0,01, який встановлюється в межах від 0 до 1, але не менше 0,10;
T	– загальна кількість тестових балів, яку вступник може отримати під час вступного випробування;
N	– кількість тестових балів, яку вступник отримав під час вступного випробування.

За умови якщо кількість тестових балів, яку вступник отримав під час вступного випробування (N) становить «0», то вступник отримує оцінку «незадовільно» і до подальшої участі у конкурсному відборі не допускається.

Нарахування тестових балів

За кожну правильну відповідь на тестове запитання нараховується 2 тестових бали. Невірні відповіді / більше однієї відповіді / жодної відповіді – 0 балів.

Загальна кількість тестових балів (Т), яку вступник може отримати під час вступного випробування – 100 тестових бали.

Кількість тестових балів за вступне випробування (N) розраховується як сума тестових балів.

Політика щодо виправлень

На аркуші відповідей виправлення **не допускаються**. В разі наявності виправлень відповідь на тестове запитання не зараховується.

5 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. - К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.

5.1 Англійська мова

1. Програма з англійської мови для професійного спілкування / Г. Є. Бакаєва, О. А. Борисенко, І. І. Зуенок та ін. – К. : Ленвіт, 2005. – 119 с.

2. Unlock Reading and writing skills 4 / Chris Sowton. - Cambridge University Press, 2017.- 209 p.

3. My Grammar Lab Intermediate/ Mark Folley, Diane Hall. - Oxford University Press, 2020.- 385 p.

4. Hashemi Louise, Thomas Barbara. IELTS Trainer.– Cambridge University Press, 2014. — 240 p.

5. Pauline Cullen. Cambridge English Vocabulary for IELTS.– Cambridge University Press, 2008. — 174 p.

6. IELTS Handbook. – Cambridge University Press, 2007. – 110 p.

7. First Certificate in English Handbook. – Cambridge University Press, 2008. – 186 p.

8. BEC Vantage Masterclass (Upper Intermediate) / N. O’Driscoll, F. Scott-Barrett. – Oxford University Press Inc., 2003. – 262 p.

9. Литвиненко Г. І. English for students of Technology and Economics / Г. І. Литвиненко, Т. О. Алексахіна. – Суми : Університетська книга, 2019. – 127 с.

10. Дядечко А. М. Збірник тренувальних вправ та текстів для підготовки до вступного іспиту до магістратури для усіх спеціальностей [Електронне видання] / А. М. Дядечко. – Суми, 2013. – 45 с. (№ 3649)

11. Золотова С. Г. Збірник вправ для підготовки до вступного іспиту до магістратури [Електронне видання] / С. Г. Золотова. - Суми, 2012. – 30 с. (№ 3434)

12. Морозова І. А. Збірник граматичних вправ з англійської мови для ОКР «Магістр» [Електронне видання] / І. А. Морозова. - Суми, 2014. – 38 с. (№ 3828)

5.2 Німецька мова

1. Deutsch ueben. Lesen und Schreiben B2. - Anneli Bilina. - Hueber Verlag, Muenchen. - 2018. - 146 S.

2. Deutsch. Aber Hallo! Grammatikuebungen B2: www.deutschkurse-passau.de/ - 2021. - 37 S. https://www.deutschkurse-passau.de/JM/images/stories/SKRIPTE/b2_skript_gr.pdf

3. Gerbes J. Fit fürs Zertifikat B1. Deutschprüfung für Erwachsene. Tipps und Übungen / Johannes Gerbes, Frauke van der Werff. – Hueber, 2012. – 167 s.

4. Fandrych Ch. Klipp und Klar. Übungsgrammatik Grundstufe Deutsch / Christian Fandrych, Ulrike Tallowitz. – Ernst Klett Sprachen, Stuttgart, 2004. – 312 s.

5. Höffgen A. Deutsch: lernen für der Beruf / Adelheid Höffgen. – Verlag für Deutsch, 2001. – 264 s.

6. Бориско Н. Ф. Бизнес-курс немецкого языка / Н. Ф. Бориско. – Киев: «Логос», 2000. – 352 с.

7. Щербань Н. П. Німецька мова : Підручник / Н. П. Щербань, Г. А. Лабовкіна. – Чернівці, 2003. – 500 с.

5.3 Французька мова

1. Мари-Ноель Коктон. Saison 2. Cahier d'activites + CD. Didier Paris, 2022. -355p.
2. Мари-Ноель Коктон. Saison 2. Livre de l'eleve + CD + DVD. Didier Paris, 2021.-421p.
3. Anne Akyuz, Bernadette Bazelle-Schahmaei, Joelle Bonenfant, Marie-Francoise Gliemann. En Contexte B2: Exercices de Grammaire. Hachette, 2019. – 160 p.
4. Крючков Г.Г., Мамотенко М.П., Хлопук В.С., Воеводська В.С. Francais accelere: Прискорений курс французької мови. – К. : А.С.Т. , 2003 . – 384 с.
5. Крючков Г.Г., Хлопук В.С., Корж Л.П., Харламова Г.С., Студенець П.В. Поглиблений курс французької мови: Підручник / Г. Г. Крючков, В. С. Хлопук, Л. П. Корж та ін. — 2 -ге вид., випр. — К.: Вища шк., 2000. — 399 с.
6. Попова И. Н. Французский язык: учебник для I курса институтов и факультетов иностранных языков / И. Н. Попова. – Х, 2006. – 576с.
7. Ніколаєва С. Ю. Тестові завдання з французької мови: Навч. посібник для учнів ст. класів, абітурієнтів, студентів. – К.: Освіта, 2003. – 142 с.

Схвалено на засіданні приймальної комісії.

Протокол № 11 від 08 квітня 20 24 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

(підпис)

Ігор РОЙ

Голова предметної комісії

(підпис)

Наталія ТАЦЕНКО

Зразки екзаменаційних завдань з англійської мови**READING**

TASK Read the text. Decide if the statements (1–6) are true or false. Mark the statements as *T (True)* or *F (False)*.

- 1 Researchers at the Brown Institute for Brain Science are investigating how movement is controlled by thinking.
- 2 BrainGate works by reading brain signals and sending the information to a computer chip, which changes the signals into movement.
- 3 A person with BrainGate can use the robotic arm to make coffee and a sandwich.
- 4 When the technology is available for use, it is likely to cost around \$1,000 per person.
- 5 There is now also a wireless version of BrainGate.
- 6 Donoghue says it will be possible to make the perfect soldier using this technology.

Mind control

Imagine looking at something and being able to move it just by using your brain! That is exactly what the new technology called BrainGate can do – with the help of a robotic arm, anyway.

BrainGate is the idea of Professor John Donoghue and his team of researchers at the Brown Institute for Brain Science, in Providence, Rhode Island, USA, who investigate how humans change thoughts in the brain into movements. BrainGate is attached directly to the brain. First of all, gold wires are put into the part of the brain that controls movement. These are then connected to a small computer chip which is just a few millimetres in size. When the person thinks about different movements, this creates electrical signals, which are picked up by the chip. After this, the signals that are created by the brain are sent back to a computer, which changes the signals into movements. Finally, the computer uses the robotic arm to carry out these movements. BrainGate can already be used to write an e-mail, operate the TV remote control or even play computer games, just by brain power.

The technology is still in the early stages of development but it has already cost millions of dollars to develop and when it is available for use, it will probably cost thousands of dollars per person. There are still many challenges ahead for Donoghue and his team. They are currently planning a mini wireless version of the device, which will allow people to be connected to the computer at all times. Donoghue also dreams of using this technology to help disabled people who can't move their arms and legs. He plans to connect the brain device directly to their own paralysed limbs. This will mean that the person can control their own body again, without relying on a robotic arm. In the near future, he would like to see disabled people feed themselves again and maybe even stand up using BrainGate.

Clearly, this research could change the lives of disabled people but they are not the only ones who are interested in it. The military think it could be very useful, too. It is easy to understand why scientists might be worried about how thought-controlled machines could be used by the military.

TASK Read the text. Choose the most suitable heading from the list (A – G) for each part of the text (1 – 6). There is one extra heading which you do not need to use.

- A Global English and the English language native speakers.
- B Typical violations of standard English grammar in international communication.
- C The role of territorial variants of the English language.
- D A new international attitude to the English language.
- E Native and non-native speakers of English in communication.
- F English is the language of international business.
- G Different aims of communication and the problem of correctness.

Whose Language?

1 How many people can speak English? Some experts estimate that 1.5 billion people – around one-quarter of the world's population – can communicate reasonably well in English. Never in recorded history has a language been as widely spoken as English is today. The reason why millions are learning it is simple: it is the language of international business and therefore the key to prosperity. It is not just that multinational companies such as Microsoft, Google, and Vodafone conduct their business in English; it is the language in which the Chinese speak to Brazilians and Germans to Indonesians.

2 David Graddol, the author of *English Next*, says it is tempting to view the story of English simply as a triumph for its native speakers in North America, Britain and Ireland, and Australasia – but that would be a mistake. Global English has entered a more complex phase, changing in ways that the English-speaking countries cannot control and might not like.

3 An important question one might ask is: whose English will it be in the future? Non-native speakers now outnumber native English speakers by three to one. The majority of encounters in English today take place between non-native speakers. According to David Graddol, many business meetings held in English appear to run more smoothly when there are no native English speakers present. This is because native speakers are often poor at ensuring that they are understood in international discussions. They tend to think they need to avoid longer Latin-based words, but in fact comprehension problems are more often caused by their use of colloquial English, especially idioms, metaphors, and phrasal verbs. On one occasion, at an international student conference in Amsterdam, conducted in English, the only British representative was asked to be 'less English' so that the others could understand her.

4 ____ Professor Barbara Seidlhofer, Professor of English and Applied Linguistics at the University of Vienna, records and transcribes spoken English interactions between speakers of the language around the world. She says her team has noticed that non-native speakers are varying standard English grammar in several ways. Even the most competent speakers sometimes omit the 's' in the third person singular. Many omit definite and indefinite articles where they are required in standard English, or put them in where standard English does not use them. Nouns that are not plural in native-speaker English are used as plurals by non-native speakers (e.g. 'informations', 'knowledges', 'advices'). Other variations include 'make a discussion', 'discuss about something' or 'phone to somebody'.

5 ____ Many native English speakers will insist that these are not variations, they are mistakes. 'Knowledges' and 'phone to somebody' are simply wrong. Many non-native speakers who teach English around the world would agree. But language changes, and so do notions of grammatical correctness. Those who insist on standard English grammar remain in a powerful position. Academics who want their work published in international journals have to adhere to the grammatical rules followed by native English-speaking elites. But spoken English is another matter. Why should non-native speakers bother with what native speakers regard as correct? Their main aim, after all, is to be understood by one another, and in most cases there is no native speaker present.

6 ____ Professor Seidlhofer says, 'I think that what we are looking at is the emergence of a new international attitude, the recognition and awareness that in many international contexts non-native speakers do not need to speak like native speakers, to compare themselves to them, and thus always feel 'less good.'

TASK Read the text. Seven sentences have been removed from it. Choose from the sentences (A – H) the one which best fits each gap (1 – 7). There is one extra sentence that you do not need to use.

- A In those days, mobiles were heavy, bulky things.
- B With cellular phones, a geographical area such as the UK is divided into irregular zones called cells.
- C For her it was an irreversible move, since her ignorance of that language meant she couldn't work out how to re-select English.
- D Even more frightening, they encourage them to compose their own ring melodies.
- E Only one party could speak at a time, handing over by pushing a little switch.
- F The beauty of this system is threefold.
- G But the batteries were massive.
- H Lastly, because the signals coming from each phone don't carry far, the same frequencies can be used over and over again across the country, opening the door to millions of users.

Mobile phones

The first primitive mobile phones were introduced in the US in 1946. Users had to search manually for an unused channel before placing a call, then ask an operator to dial their call over the normal telephone network. 1 ____ Automatic channel-searching arrived in 1964, and these second-generation mobiles allowed two-way conversation for the first time. 2 ____ Besides, the system, which worked only around large cities anyway, had too few radio frequencies at its disposal to cope with thousands of subscribers. In 1976, New York City had just 545 customers, with 3,700 people on the waiting list.

But the introduction of the cellular system made mobiles for everyone a possibility. 3 ____ These cells may be 80 kilometres across, or less than one kilometre in busy areas. And at the centre of each cell is a radio transmitter/receiver, known as a base station. 4 ____ First, because each phone broadcasts only the short distance to its nearest base station, it doesn't have to be very powerful or run off massive batteries. Then, if you wander into another cell, your call is automatically passed to the next base station. 5 ____

Japan had a system in place by 1979, but it took Britain and the US another four years to introduce cell phones. 6 ____ Now, the latest models fit in the palm of the hand and have a vast range of features and functions, but they weigh less than their instruction manuals. Today the simplest models already offer more services than the average user needs or understands. Some phones tempt users to play games. 7 ____ Instead of looking out of the window, passengers on trains can now pass the time by navigating between menus, programming hot keys and customising their own welcome text.

TASK Read the text. For questions 1 – 5, choose the best answer (A, B, C, or D).

The robots are coming - or are they?

Artificial Intelligence, or AI, is different from most technologies in that scientists still understand very little about how intelligence works. Physicists have a good understanding of Newtonian mechanics and the quantum theory of atoms and molecules, whereas the basic laws of intelligence remain a mystery. But a sizeable number of mathematicians and computer scientists, who are specialists in the area, are optimistic about the possibilities.

Over the years, various problems have impeded all efforts to create robots. To attack these difficulties, researchers tried to use the 'top-down approach', using a computer in an attempt to program all the essential rules onto a single disc. By inserting this into a machine, it would then become self-aware and attain human-like intelligence. In the 1950s and 1960s great progress was made, but the shortcomings of these prototype robots soon became clear. They were huge and took hours to navigate across a room. Meanwhile, a fruit fly, with a brain containing only a fraction of the computing power, can effortlessly navigate in three dimensions. Our brains, like the fruit fly's, unconsciously recognise what we see by performing countless calculations. This unconscious awareness of patterns is exactly what computers are missing. The second problem is robots' lack of common sense.

Because of the limitations of the top-down approach to Artificial Intelligence, attempts have been made to use a 'bottom-up' approach instead - that is, to try to imitate evolution and the way a baby learns. There appeared an idea of tiny 'insectoid' robots that learned to walk by bumping into things instead of computing mathematically the precise position of their feet. Today insectoid robots are on Mars gathering data for NASA. For all their successes in mimicking the behaviour of insects, however, robots using neural

networks have performed miserably when their programmers have tried to duplicate in them the behaviour of higher organisms such as mammals.

There are people who believe that eventually there will be a combination between the top-down and bottom-up, which may provide the key to Artificial Intelligence. The computer expert Hans Moravec thinks that in the future robots will be programmed with emotions as emotions are vital in decision-making. There is no universal consensus as to whether machines can be conscious, or even, in human terms, what consciousness means. Robots might eventually attain a 'silicon consciousness'. They, in fact, might one day embody an architecture for thinking and processing information that is different from ours - but also indistinguishable. If that happens, the question of whether they really 'understand' becomes largely irrelevant. A robot that has perfect mastery of syntax, for all practical purposes, understands what is being said.

1. How is Artificial Intelligence different from most technologies?

- A in understanding Newtonian mechanics
- B in the absence of clear understanding of intelligence functioning
- C in mathematical calculations
- D in a better understanding of the quantum theory of atom

2. Not all scientists believe that AI will eventually be developed but ...

- A most technologists do.
- B a great number of computer scientists do.
- C all physicists do.
- D all biologists do.

3. The way leading scientists to creating robots ...

- A has not been started yet.
- B was not impeded by anything.
- C had a number of obstacles on it.
- D was clear and triumphant.

4. The insectoid robots were successful in ...

- A mimicking the behaviour of insects.
- B duplicating the behaviour of mammals.
- C thinking and processing information.
- D imitating human emotions.

5. A robot might be hoped to understand human speech if ...

- A he has a perfect mastery of syntax.
- B he has human-like emotions.
- C he has human-like common sense.
- D he becomes self-aware.

USE OF ENGLISH

TASK Read the text. Choose the answer (A, B, C, or D) which best fits each space (1 – 15).

A water crisis

The Sahara's meagre resources are being plundered 1 ___ the present day. This is shown most clearly in the dramatic fall in the region's precious water reserves. The rock is of a type which hinders easy underground storage 2 ___ the water supply depends on rainfall. This being so, it is easy to understand why it varies. 3 ___, the 4 ___ of the situation goes far 5 ___ mere seasonal changes.

There is one district where observations go 6 ___ at least 125 years. Here it is known that wells of the balance beam type were once used in cultivated areas. This way of drawing water is intended for the 7 ___ of gardens and small plots and works only if there is water not more 8 ___ about five metres 9 ___ the surface. Today, though, not one well of this type exists. They have all been replaced by wells from 10 ___ the water has to be raised by draught animals, 11 ___ it is now 25 metres down. Here, then, the water level has evidently dropped by 20 metres in little over a century.

In a classic example of a vicious circle, 12 ___ of water has led to the digging of more wells to save the flocks and birds. As these have been deepened the water supply has been further depleted. This has resulted in soil erosion which then dries out the land still further. The Air region was once regarded as the Switzerland of Africa because of its temperate climate. It was criss-crossed by valleys filled with palm trees and was thronged with wildlife. Nowadays, though, there are only a third of the palms which existed there at the turn of the century. The amount of wildlife has shown a 13 ___ fall. So, too, has the number of human beings who can now survive in the area. This is highly 14 ___ in a world where the overall 15 ___ is growing rapidly. We cannot afford to lose fertile land.

1. A up to	B from	C right to	D since
2. A such	B so	C as	D then
3. A although	B even so	C however	D therefore
4. A seriousness	B seriously	C serious	D seriosity
5. A forward	B above	C over	D beyond
6. A forth	B back	C far	D to
7. A irrigated	B irrigate	C irrigation	D irrigating
8. A that	B than	C from	D of
9. A over	B above	C between	D below
10. A that	B which	C what	D whose
11. A because of	B thus	C because	D instead
12. A shorten	B shortage	C shortness	D shortly

13. *A* proportion *B* portion *C* proportionate *D* proportionately
 14. *A* dangerous *B* danger *C* dangerously *D* endangered
 15. *A* populace *B* population *C* populate *D* popular

TASK For questions 1 – 10 decide to which part of speech each of the given words belongs. Circle the letter corresponding to the appropriate part of speech.

NOUN	Verb	Adjective
A	B	C

1. adherent
2. commemorate
3. conceitedness
4. deprivation
5. embarrassment
6. harmless
7. rigorous
8. sequence
9. simultaneous
10. threaten

TASK For questions 1 – 10, choose the answer (*A*, *B*, *C*, or *D*) which best fits each gap.

1. The ancient Romans ____ central heating.
A believe to invent *C* are believed to invent
B will believed to invent *D* are believed to have invented
2. 'Is Alana coming this evening?' 'No, she ____ at home with the kids.'
A staying *B* stays *C* is staying *D* has been staying
3. We missed part of the concert because it ____ when we got to the hall.
A started *B* had started *C* hadn't started *D* has started
4. That house ____ for more than two years. I wish somebody would buy it!
A is for sale *B* was for sale *C* has been for sale *D* was being for sale
5. I can't see you tomorrow afternoon. I ____ a check-up at the dentist's.
A 'll have *B* 'm having *C* have *D* am going to have
6. This ____ be your book. It's got your name on it.
A can *B* must *C* perhaps *D* may
7. Imagine you ____ have a superpower, which one would you choose?
A could *B* would *C* can *D* might
8. The experiment ____ under strict medical supervision.
A we carried out *B* was carried out *C* have been carried out *D* was carrying out
9. I'm not surprised your camera isn't working. It ____ out in the rain!
A shouldn't have left *B* shouldn't have been left *C* shouldn't to be left *D* should be left
10. I'd like you to ____ at the meeting of the Travellers Club.
A tell *B* talk *C* speak *D* say

Зразки екзаменаційних завдань з німецької мови**LESEVERSTEHEN****AUFGABE 1** Lesen Sie den Text. Welche der Aussagen (1-5) ist richtig (R) und welche ist falsch (F)?

- 1 _____ Vera hatte im Winter einen Unfall.
- 2 _____ Vera spielt seit ihrer Kindheit Tischtennis.
- 3 _____ Vera hat mehrere Lieblingssportarten.
- 4 _____ Veras Schwester organisiert einen Lauftreff
- 5 _____ Mit dem Bus ist Vera schneller an der Uni als mit dem Fahrrad.

Hallo Carina,

endlich habe ich Zeit, dir zu schreiben. Ich hoffe, du hast dich in London schon gut eingelebt und ein paar Freunde gefunden – auch wenn ich es schade finde, dass wir uns jetzt nur noch in den Semesterferien sehen können.

Bei mir ist so weit alles klar, ich habe dieses Semester einige spannende Seminare belegt und konnte mich in den letzten Wochen gut auf das Lernen konzentrieren. Und rate mal, warum? Ich habe mir nach Silvester beim Skifahren das Bein gebrochen und hatte vier Wochen einen Gips. An die Uni konnte ich zwar gehen, aber ansonsten war ich die meiste Zeit zu Hause.

Seit fünf Wochen bin ich nun wieder ohne Gips. Zuerst war es komisch, weil meine Muskeln schon schwächer geworden waren. Das hat mich doch etwas schockiert und ich habe beschlossen, dass ich nun endlich Sport machen werde – so wie ich es schon lange vorhatte.

Nach einigen Wochen Krankengymnastik darf ich nun endlich Sport machen. Mein Problem ist nur, dass ich noch nicht weiß, welcher Sport der richtige für mich ist. Als ich klein war, habe ich gern Tischtennis gespielt, aber ich glaube, ich kann das gar nicht mehr. Joggen finde ich allein irgendwie langweilig. Meine Schwester hat mir von einem „Lauftreff“ erzählt. Alle können mitmachen, egal wie sportlich man ist. Man läuft zweimal in der Woche gemeinsam und Ziel ist, dass man nach einem Vierteljahr Training zehn Kilometer schafft. Meine Schwester hat das letztes Jahr gemacht und ich würde das auch gern probieren!

Außerdem fahre ich jetzt wieder regelmäßig mit dem Fahrrad zur Uni und schon nach zwei Wochen Fahrradfahren fühle ich mich fitter. Ich muss zwar früher aufstehen, aber trotzdem bin ich dann an der Uni wacher als nach der Busfahrt. Zum Glück war Thomas schon immer sportlich. Er freut sich, dass er endlich eine sportliche Freundin hat und wir bald zusammen laufen können, wenn ich etwas besser geworden bin. Das hilft mir, nicht so schnell aufzugeben. Für deinen nächsten Besuch denke ich mir ein schönes Sportprogramm aus – einverstanden?

Schreib mir bald!

Vera

AUFGABE 2 Lesen Sie die Überschriften (A-F) und die Kurztexte (6-10). Welche Überschrift passt zu welchem Kurztext?

Eine Überschrift ist übrig.

- A Fachschule für einen anspruchsvollen Beruf.
- B Musical-Unterricht für talentierte Jugendliche.
- C Mehr Informationen für Mädchen bei der Berufswahl.
- D Lustige Prüfung nach dem Abitur.
- E Weitgehende Pläne der Gymnasiastin.
- F Praktikum im Betrieb der Eltern.

6 _____ Kaum eine größere Stadt ohne Musical - so sieht es zurzeit in Deutschland aus. Kein Wunder, dass viele Jugendliche von einer Bühnenkarriere träumen. Im Nürnberger Verein "Musical Bahnhof" können sie den ersten Schritt machen. Junge Talente, die Musical-Darsteller werden wollen, bekommen dort Unterricht in Gesang, Tanz und Schauspiel. Eine Garantie für die Karriere bekommt man allerdings nicht. Zu viele Bewerber stehen vor den Toren der Schauspielschulen. Harte Eingangsprüfungen sind die Regel. Doch träumen ist ja nicht verboten.

7 _____ Anna besucht die elfte Klasse des Bach-Musikgymnasiums in Berlin. Sie möchte später professionelle Musikerin werden. Ihre Chancen stehen gut. Die Schule bietet den Schülern eine deutschlandweit einzigartige Ausbildung. Hochschulprofessoren der Berliner Musikhochschulen unterrichten hier. Auf dem Stundenplan stehen Klavier und ein weiteres Instrument nach Wahl, Musiktheorie und Gehörbildung. Für Anna ist die Ausbildung im Bach-Gymnasium sehr wichtig. Nach dem Abitur möchte sie ein Gesangstudium in den USA beginnen. Sie war schon auf Konzertreisen in Lissabon, in Israel, in Ungarn und in anderen Ländern unterwegs.

8 _____ Eva, 19, lernt, wie man Geigen baut. Mit ihr besuchen 45 junge Leute eine Fachschule für Musikinstrumentenbau in Klingenthal. Diese Schule bildet ihre Schüler in drei Jahren im Bau von Geigen, Mandolinen oder Akkordeons aus. Die Schüler benötigen Kreativität, Musikalität und handwerkliches Geschick. Zum Herstellen einer Geige werden Handwerkstechniken genutzt, die bereits Jahrhunderte alt sind. Der Bau umfasst rund 500 Arbeitsgänge und dauert ca. 1-3 Monate.

9 _____ Jedes Jahr nach den Abiturprüfungen ist es soweit. Mit einem witzigen Wettbewerb beschließen die Abiturienten ihre Schulzeit. Die Teams müssen zahlreiche Aufgaben lösen. Jede Sekunde ist kostbar. Doch es geht nicht darum, wer am schnellsten laufen kann. Schnelles Denken, gute Ideen und Kreativität sind gefragt. Es gibt viele Rätsel und sportliche Aufgaben. Auch das gerade gelernte Abiturwissen ist noch einmal nützlich. Ein Test mit Wissensfragen über die Stadt, die Schule und Fächer wie Biologie und Latein bringt wichtige Punkte.

10 _____ Wer weiß schon, was Vater und Mutter bei der Arbeit machen? Bei der bundesweiten Aktion „Girls' Day“ erhielten Mädchen einen Tag schulfrei. Sie konnten einmal ihren Eltern im Beruf über die Schulter schauen. Stolz präsentierten Väter und Mütter ihren Töchterchen ihren Arbeitsplatz und erklärten ihnen genau, womit sie ihr Geld verdienen. Das Ziel dieser Aktion: Die Schülerinnen sollten sich die Betriebe anschauen, um sich Ideen für ihre Berufswahl zu holen. Denn immer noch wählen viele Mädchen typische Frauenberufe, obwohl sie bessere Schulabschlüsse als Jungen haben.

AUFGABE 3 Lesen Sie den Lückentext. Stellen Sie die fehlenden Sätze (A – F) ein. Ein Satz ist übrig.

- A Eine Dauer von zwei bis drei Monaten ist gut.
- B Praktikanten sollen nur wenige Fragen stellen.
- C Trotzdem sollte ein Praktikant aber bezahlt werden und die Bezahlung sollte fair sein.
- D Denn nur so kann man zeigen, dass man betreut ist, Verantwortung zu übernehmen und eine Aufgabe von Anfang bis Ende zu lösen.
- E Obwohl man in den Medien oft das Gegenteil gelesen hat, können Praktika also durchaus sinnvoll sein.
- F Denn oft setzen Firmen Praktikanten nur als billige Arbeitskräfte ein, ohne ihnen eine Chance auf einen festen Arbeitsplatz zu geben.

Hilft ein Praktikum, eine Stelle zu finden?

Man hast es immer wieder in den Medien gelesen und gehört: Wenn man eine Stelle sucht, hilft es kaum, ein Praktikum zu machen. **11** ____ Aber stimmt das wirklich? Sind Praktika tatsächlich so schlecht und aussichtslos? Neue Zahlen zeigen, dass in den letzten Jahren hierzulande immerhin 300000 offene Stellen mit ehemaligen Praktikanten besetzt worden sind. Mit anderen Worten: 300000 Menschen haben eine Stelle gefunden, weil sie ein Praktikum gemacht haben.

Damit man seinem Ziel, nach einem Praktikum eingestellt zu werden, näher kommt, sollte man allerdings einige Dinge beachten:

- 1) Es empfiehlt sich, als Praktikant ein eigenes Projekt zu betreuen. **12** ____
- 2) Natürlich braucht jede Praktikantin und jeder Praktikant Hilfe und Unterstützung von den Kolleginnen und Kollegen. Trotzdem sollte man versuchen, während seines Praktikums möglichst selbstständig zu arbeiten. Nur so sehen die anderen, dass man ein „Gewinn“ für die Firma oder für das Team ist.
- 3) Um ein Projekt übernehmen und selbstständig arbeiten zu können, braucht man Zeit. Deshalb sollte ein Praktikum nicht zu kurz sein. **13** ____ So hat man die Möglichkeit, sich einzuarbeiten und nach einer bestimmten Zeit effektiv mitzuarbeiten.
- 4) Voraussetzung für ein gutes Praktikum ist es auch, dass mindestens ein Mitarbeiter der Firma für den Praktikanten verantwortlich ist: Es sollte also unbedingt einen festen Ansprechpartner für den Praktikanten geben, der diesen betreut und Fragen zuverlässig beantwortet.

14 ____ Wer ein Praktikum macht, möchte vor allem Berufserfahrung sammeln. Der Verdienst ist also nicht das Wichtigste dabei. Am besten erkundigt man sich vor dem Praktikum, welche Bezahlungen der Branche üblich ist.

Praktika, das zeigt übrigens der Bericht auch, helfen nicht nur jungen Leuten beim Berufseinstieg. Auch für die 30- bis 40-Jährigen, die schon berufstätig waren und sich neu orientieren müssen oder möchten, weil sie ihre Stelle verloren haben oder den Arbeitsplatz wechseln wollen, bieten sie eine gute Chance: Fast die Hälfte der ehemaligen Praktikanten, die eine Stelle bekamen, waren zwischen 31 und 40 Jahre alt.

15 ____ Man sollte allerdings aufpassen, dass man nicht zu viele davon macht: Zwei bis drei Praktika sind genug, um sich beruflich zu orientieren, erste Berufserfahrungen zu sammeln und diese dann zu vertiefen.

SPRACHEANWENDUNG

AUFGABE 4 Lesen Sie den folgenden Text und entscheiden Sie, welches Wort (A, B, C oder D) in die Lücken 16–30 passt.

Liebe Daniela,

ich habe schon ein ganz schlechtes Gewissen, denn **16** ____ wollte ich dir schon vor zwei Monaten schreiben. Aber du weißt ja, wie das ist: Wenn man sich auf eine Prüfung vorbereitet, hat **17** ____ überhaupt keine Zeit mehr für seine Hobbys – alles dreht sich nur noch ums Lernen.

Nun habe ich es aber geschafft: Gestern war die Prüfung und ich bin zuversichtlich, dass ich sie bestanden habe. Mein Freund, mit **18** ____ Hilfe es mir überhaupt nur möglich war, diese ganze Zeit zu **19** ____, hat mich für heute Abend in ein tolles Restaurant eingeladen. Danach gehen wir auch noch tanzen.

In deinem letzten Brief hast du mich gefragt, **20** ____ ich Lust hätte, mit dir zusammen ein Wochenende in London zu verbringen. Natürlich habe ich Lust! Nach dem ganzen Stress der letzten Wochen fände ich es super, mal ein paar Tage lang mit einer Freundin etwas Tolles zu **21** ____ . London ist eine wunderbare Stadt, ich habe schon viele Berichte darüber gelesen. Ich würde mich **22** ____ besonders **23** ____ die Tate Gallery und das Filmmuseum interessieren.

Mach **24** ____ einfach ein paar Vorschläge, wann du **25** ____ hast. Ich bin sicher, dass wir **26** ____ auf ein Wochenende einigen können. In der Zwischenzeit drucke ich schon mal ein paar Angebote aus dem Internet aus: preiswerte Flüge, ein schönes und günstiges **27** ____ für uns usw. Ich freue mich schon auf deinen nächsten **28** ____ .

Herzliche **29** _____,

30 _____ Andrea

	A	B	C	D
16	außerdem	eigentlich	überhaupt	deshalb
17	er	es	man	ich
18	der	dessen	seiner	dem
19	übersetzen	überstehen	übertragen	überlassen
20	dass	falls	ob	wie
21	unternehmen	verbringen	verplanen	kommen
22	ganz	recht	zwar	nicht
23	auf	für	in	mit
24	bestimmt	doch	sicher	zwar
25	Zeit	Sache	Glück	Hobby
26	euch	sich	uns	ihnen
27	Wohnung	Hotel	Platz	Ticket
28	Nachricht	Brief	Mitteilung	Gespräch
29	Wünsche	Grüße	Glückwünsche	Wille
30	meine	seine	ihre	deine

AUFGABE 5 Setzen Sie die entsprechende Präposition ein. Wählen Sie die richtige Variante:

31. _____ das Haus ist ein Garten.
 A Vor B Nach C Hinter D Um
32. Setz dich _____ ihn.
 A um B bei C neben D von
33. _____ einer Woche habe ich mit ihr telefoniert.
 A Über B Durch C Gegen D Vor
34. Die Konferenz findet _____ dem Unterricht statt.
 A hinter B nach C bei D durch
35. Den heutigen Nachmittag verbringe ich _____ meiner Oma.
 A von B seit C bei D aus
36. _____ dem Wald brachte mein Bruder schöne Blumen.
 A In B Bei C Mit D Aus
37. Viertel _____ acht sind wir schon in der Schule.
 A vor B über C hinter D unter
38. _____ Wasser wachsen die Pflanzen nicht.
 A Bis B Ohne C Zwischen D Entgegen
39. Am Sonntag gingen wir _____ den Wald.
 A in B aus C bei D zu
40. _____ gutem Willen kann man viel machen.
 A Durch B Vor C Bei D In

AUFGABE 6 Bestimmen Sie das Geschlecht der Substantive. Achten Sie auf die Bedeutung und auf die Form der Substantive. Wählen Sie die richtige Variante:

Nr		A (Maskulinum)	B (Femininum)	C (Neutrum)
41.	Herbst			
42.	Gold			
43.	Ukraine			
44.	Kino			
45.	Universität			
46.	Museum			
47.	Telefon			
48.	Entwicklung			
49.	Bär			
50.	Mikroskop			

Зразки екзаменаційних завдань з французької мови**LECTURE**

DEVOIR 1 Lisez le texte. Décidez si les phrases (1-5) sont vraies ou fausses. Marquez les phrases comme V (Vrai) ou F (Faux).

- 1 _____ La préférence de vacanciers.
- 2 _____ En France il y a le tourisme d'affaires, le tourisme culturel, le tourisme équestre, ferroviaire, le tourisme industriel et technique.
- 3 _____ Les Français n'aiment pas s'échapper du cadre familial, voir d'autres personnes, découvrir des pays nouveaux.
- 4 _____ Reposez et l'histoire.
- 5 _____ Beaucoup de Français disposent 6 moins de congés annuels.

Les Français en vacances

Les vacances, les « vraies » vacances, c'est partir. On dit « partir en vacances ». Partir en vacances c'est changer de climat, s'échapper du cadre familial, voir d'autres paysages, d'autres hommes. C'est vivre autrement, découvrir des horizons nouveaux, des amitiés nouvelles. Ils n'ont cessé depuis de gagner de nouvelles batailles : une troisième semaine en 1956, une quatrième en 1969, une cinquième en 1982. Beaucoup disposent en fait d'au moins 6 semaines de congés annuels. Le taux de départ en vacances s'était régulièrement accru.

Pourtant, 43 % des Français ne partent pas en vacances d'été au cours d'une année donnée, et un quart ne partent jamais. Un vacancier sur dix passe ses vacances d'été dans sa résidence secondaire, tandis que 40 % sont hébergés par des parents ou amis. Un vacancier sur quatre séjourne à l'hôtel ou en location. Les adeptes du camping ou du caravanning sont environ 17 %. L'image symbolique de la mer baignée de soleil reste fortement ancrée dans l'inconscient des Français.

Il s'y ajoute pour les plus jeunes l'attrait des sports nautiques (voile, planche à voile, ski nautique). Plus de 40 % des journées de vacances passées en France se déroulent en Bretagne, sur la côte atlantique ou méditerranéenne. Pourtant, les Français se tournent aujourd'hui vers les régions intérieures plus accessibles. Les séjours à la campagne sont en progression (24 % des séjours). Les vacanciers viennent y chercher le calme, l'authenticité, certains modes de vie oubliés dans les grandes villes. Pour beaucoup de Français les vacances restent une occasion privilégiée pour se reposer.

D'autres sont au contraire partisans de vacances actives, consacrées à la découverte, à l'enrichissement personnel. Le sport occupe la première place chez les moins de 40 ans. Beaucoup de Français souhaitent profiter des vacances pour enrichir leurs connaissances. Les possibilités qui leur sont offertes sont aussi de plus en plus nombreuses, que ce soit pour s'initier à l'informatique, à la pratique d'un instrument de musique ou à la dégustation des vins. Les formules des vacances se sont extrêmement diversifiées et enrichies. Citons entre autres, le tourisme d'affaires, le tourisme culturel, le tourisme équestre, ferroviaire, etc... Le tourisme industriel et technique connaît depuis quelques années un développement spectaculaire. Les sites hydrauliques ou nucléaires sont très fréquentés.

DEVOIR 2 Lisez le texte. Choisissez la rubrique la plus appropriée dans la liste (A - F) pour chaque partie du texte (6 - 10). Il y a une question supplémentaire que vous ne devez pas utiliser.

- A Les cadres professions.
- B Les ouvriers et les conditions de travail.
- C Chômage en France.
- D Les travailleurs étrangers.
- E L'amélioration de la productivité des entreprises.
- F Le rôle des paysans.

Les Français au travail.

6 _____ La France compte 25,1 millions d'actifs. Alors que la population française s'est accrue d'un tiers depuis le début du siècle, le nombre d'actifs occupés a très peu augmenté. Au total, près de deux Français sur trois n'ont pas d'activité professionnelle : enfants, étudiants, adultes inactifs, chômeurs, retraités et préretraités. Le nombre des travailleurs étrangers est à peu près stable : 1,5 millions.

7 _____ Beaucoup d'entre eux sont arrivés pendant les années 60 pour occuper les postes généralement délaissés par les Français. Leur nombre a continué d'augmenter, sous l'effet des nouvelles vagues d'immigration. Ils sont deux fois plus touchés par le chômage que les Français. Sous l'influence de la crise économique, le modèle traditionnel de l'activité professionnelle (emploi stable et à plein temps) a éclaté. Il a laissé place à des formes plus souples et souvent moins stables d'activité. Un peu plus de 3 mln de salariés occupent des emplois de ce type. La quasi-disparition du monde paysan et la réduction rapide des ouvriers sont les conséquences spectaculaires des mutations récentes de l'économie.

8 _____ La disparition des paysans est celle de toute une classe sociale, de laquelle beaucoup de Français sont issus. Les trois quarts des agriculteurs partant en retraite n'ont pas de successeur, du fait des faibles perspectives de revenus de la profession dans son ensemble. La diminution de l'importance du secteur industriel dans l'économie s'est traduite par une baisse du nombre des ouvriers. L'amélioration de la productivité des entreprises a permis aussi d'économiser des emplois de production en faisant appel aux machines et aux robots.

9 _____ Beaucoup d'ouvriers sont devenus employés, avec des conditions de travail beaucoup plus diversifiées. Le monde du commerce a connu en France un véritable bouleversement. Le transfert de clientèle des petites surfaces vers les grandes surfaces (hypermarchés, supermarchés) a eu une influence sensible sur les emplois du commerce. Le commerce emploie 12 % de la population active. La journée de travail commence le plus souvent dans la tranche 7 h 30 - 8 h 30 pour les salariés et après 8 h 30 pour les nonsalariés.

10 _____ Les personnels de services et les ouvriers sont ceux qui terminent le plus tard. C'est aussi le cas des cadres et des membres des professions intellectuelles supérieures qui sont souvent des « travaille-tard ». 15 % d'entre eux quittent leur bureau après 20 h 30.

DEVOIR 3 Lisez le texte. Sept phrases ont été retirées de lui. Choisissez parmi les phrases (A - F) celle qui correspond le mieux à chaque espace (11 - 15). Il y a une phrase supplémentaire que vous ne devez pas utiliser.

- A Leur nombre a continue d'augmenter
- B par la troisieme revolution.
- C les deux premieres revolutions industrielles.
- D le nombre d'actifs occupes a tres peu augmente.
- E l'activite professionnelle.
- F La quasidisparition du monde paysan.

Les Francais au travail.

La France compte 25, 1 millions d'actifs. Alors que la population francaise s'est accrue d'un tiers depuis le debut du siecle, 11 _____ . Au total, pres de deux Francais sur trois n'ont pas d'activite professionnelle : enfants, etudiants, adultes inactifs, chomeurs, retraites et preretraites. Le nombre des travailleurs etrangers est a peu pres stable : 1,5 millions.

Beaucoup d'entre eux sont arrives pendant les annees 60 pour occuper les postes generalement delaissees par les Francais. 12 _____ , sous l'effet des nouvelles vagues d'immigration. Ils sont deux fois plus touches par le chomage que les Francais. Sous l'influence de la crise economique, le modele traditionnel de 13 _____ (emploi stable et a plein temps) a eclate.

Il a laisse place a des formes plus souple et souvent moins stables d'activite. Un peu plus de 3 mln de salaries occupent des emplois de ce type. 14 _____ et la reduction rapide des ouvriers sont les consequences spectaculaires des mutations recentes de l'economie.

Les « cols bleus » (manoeuvres et ouvriers de toutes qualifications), dont la croissance avait accompagne 15 _____ , ont ete mis a l'ecart par la troisieme revolution, celle de l'electronique. Les « cols blancs » (employes, cadres et techniciens) ont pris la releve, avant d'etre menaces a leur tour par le chomage et la recomposition professionnelle. L'effectif des agriculteurs est inferieur a un million.

UTILISATION LE FRANÇAIS

DEVOIR 4 Lisez le texte. Choisissez la réponse (A, B, C ou D) qui correspond le mieux à chaque espace (16 - 30).

Le sport dans la vie francaise

Depuis la fin du XIXe siecle, le sport a conquis une place de plus en plus importante dans la vie francaise. La France est le pays du cyclisme. Des l'apparition du «velo», 16 _____ cyclistes passionnerent des foules. Le Tour de France, 17 _____ par Henri Desgrages en 1903, couru tous les ans au mois de juillet en une vingtaine d'etapes, reste la plus importante et la plus celebre 18 _____ internationale.

L'Automobile – Club de France, fonde en 1895, fut la premiere association dans le 19 _____ a s'occuper des vehicules a moteur. Depuis lors, de nombreuses competitions opposent chaque annee, devant les foules passionnees, les meilleurs coureurs internationaux: 24 heures de Mans, grand Prix de Pau, Rallye de Monte-Carlo, etc. Introduit en France en 1890, le football est 20 _____ le sport le plus populaire.

La Federation francaise de football organise chaque annee les Championnats de France et la Coupe de France, dont la finale se dispute au Parc des Princes en presence du President de la Republique. Le rugby, 21 _____ pratique dans le Sud-Ouest, 22 _____ sur l'ensemble du territoire.

Le basket-ball a conquis une place privilegiee 23 _____ les sports d'equipe pratiques en France par les jeunes gens. Le tennis a 24 _____ un developpement considerable depuis 1900. Si la boxe a beaucoup perdu de son 25 _____ , il faut signaler le developpement des «arts martiaux» comme le judo, le karate, l'aikodo.

La France est un 26 _____ privilegie aux sports de montagne. L'alpinisme y doit essor au club Alpin Francais. La Federation francaise 27 _____ assure de son cote le developpement des sports d'hiver. Outre les sports athletiques comme la natation et l'aviron, le yachting et la peche sous marine connaissent un 28 _____ grandissant. Une Federation des sports aeriens a ete 29 _____ en 1944. Les Aero- Clubs permettent de 30 _____ .

16. A match	B rencontres	C competitions	D partie
17. A fonde	B prepare	C fait	D ferme
18. A combat	B epreuve	C travail	D association
19. A monde	B club	C secteur	D salle
20. A surtout	B partout	C ici	D la-bas
21. A organise	B connu	C devenu	D cree
22. A entre	B parmi	C la-bas	D partout
23. A etait	B ne	C celebree	D connu
24. A est	B occupe	C englobe	D avait
25. A merite	B prestige	C groupe	D equipe
26. A puissance	B temps	C pays	D heure
27. A de ski	B de patinage	C de la natation	D de tennis
28. A succes	B resultat	C evenement	D progres
29. A commence	B ne	C consacre	D cree
30. A s'interessier	B pratiquer	C participer	D developpee

DEVOIR 5 Pour les questions à 31 de 40 choisissez la réponse (A,B ou C) qui correspond le mieux a chaque variante.

31. Je commence ____ lire.
A A B De C dans
32. ____ Molière on trouve beaucoup d'esprit.
A Chez B Dans C En
33. Elle rêve ____ rencontrer un prince charmant
A de B à C –
34. Je me sers ____ cet outil.
A a B de C chez
35. Je me promène ____ forêt.
A chez B en C dans
36. Il va ____ France.
A chez B a C dans
37. Il est resté ____ travailler à la bibliothèque. Il se prépare ____ l'examen.
A de/de B à/- C -/à
38. Tous les chemins se croisent ____ Paris.
A à B de C dans
39. La Seine impose ____ la rue sa gaieté.
A à B de C dans
40. Il me reste ____ faire ce devoir. Dès que j'aurai fini ____ le faire, j'appellerai ____ mon amie.
A de/de/- B à/de/- C -/à/à

DEVOIR 6 Pour les questions à 41 de 50 choisissez la réponse (A,B ou C) qui correspond le mieux a chaque variante.

41. Pour faire une pizza, il faut ____ farine, ____ fromage, ____ sel.
A la, le, le
B une, un, un
C de la, du, du
42. Elle a ____ goût et elle s'habille très bien.
A un
B du
C le
43. Il va ____ courses de chevaux, on le voit souvent ____ hippodrome.
A à la, à l'
B aux, au
C aux, à l'
44. Elle a pleuré de ____ joie.
A –
B la
C une
45. Le professeur explique un problème ____ étudiants.
A à les
B aux
C à l'
46. Qu'est-ce que vous prenez, Monsieur ? – Je prendrai ____ vin, une demi-bouteille de Bordeaux.
A de
B le
C du
47. Je vais ____ maison ____ bureau à pied.
A de la, au
B du, à la
C de, à
48. Notre professeur a ____ patience.
A une
B la
C de la
49. Comment êtes-vous allé ____ aéroport ____ hôtel?
A de l', à l'
B du, à l'
C de l', au
50. Il a mal ____ dents.
A à les
B au
C aux

Зразок аркушу відповіді

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Шифр _____

АРКУШІ ВІДПОВІДІ

вступного іспиту з іноземної (англійської / німецької / французької) мови
під час вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії

Варіант № _____

Завдання 1		
№	T/ R/V	F
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐

Завдання 2						
№	A	B	C	D	E	F
6	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Завдання 3						
№	A	B	C	D	E	F
11	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Завдання 4				
№	A	B	C	D
16	☐	☐	☐	☐
17	☐	☐	☐	☐
18	☐	☐	☐	☐
19	☐	☐	☐	☐
20	☐	☐	☐	☐
21	☐	☐	☐	☐
22	☐	☐	☐	☐
23	☐	☐	☐	☐
24	☐	☐	☐	☐
25	☐	☐	☐	☐
26	☐	☐	☐	☐
27	☐	☐	☐	☐
28	☐	☐	☐	☐
29	☐	☐	☐	☐
30	☐	☐	☐	☐

Завдання 5			
№	A	B	C
31	☐	☐	☐
32	☐	☐	☐
33	☐	☐	☐
34	☐	☐	☐
35	☐	☐	☐
36	☐	☐	☐
37	☐	☐	☐
38	☐	☐	☐
39	☐	☐	☐
40	☐	☐	☐

Завдання 6			
№	A	B	C
41	☐	☐	☐
42	☐	☐	☐
43	☐	☐	☐
44	☐	☐	☐
45	☐	☐	☐
46	☐	☐	☐
47	☐	☐	☐
48	☐	☐	☐
49	☐	☐	☐
50	☐	☐	☐

УВАГА!!! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку. **Виправлення не допускаються!**

№	A	B	C
1	☒	☐	☐

Кількість правильних відповідей _____

Оцінка із вступного випробування _____
(числом та прописом)

Голова комісії _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Члени комісії _____